

משילין פרק חמישי ביצה

מ.

עין משפט
גזר מצוה

(א) ז"ק מ: ט: ז"מ פ"א:
(ב) שנת קפ"ה, א ליעל ל"ה,
(ג) ליעל ל"ה: א ליעל ל"ה,
(ד) שנת מ"א: ק"ה: א שנת
(ה) שנת מ"א: ק"ה: א שנת
מ"ה: [מסופתה פ"ד,
ח שנת מ"ה]

מוסף רש"י

אם הכניס ברשות בעל
החצר חיוב. משנה היא
בפרק שור שנחמ אם הפירה
(מ). נקדק שהניסם
קדומיו ושבנו שורו של
בעל הפיה לו בעל שורו
ונחמו שורו של בעל בית
או שהניסם פירותיו ואלקני
בהמנו. בעל החצר חיוב
נקדק. דכי אמר ליה ע"ל
ע"ל ואנטי ק"ק קאמר ליה.
והוא דין הנה סתמא
צדוק (ב"מ פ"א). רבי
אומר לעולם ליה.
חיוב. דעול ותיב ונטי לך
קאמר, וה"ל להנה סתמא
צדוק (שם). שור של
פטם. שפטם שורים
למטר, הרי הוא כרגלי
כל אדם. אפילו כן עיר
אחרת שגזל לנאן ע"י
עירוב. מוליב למקומו,
דכין דלורמיה לזנוניה,
מסתמול אוקמיה בנשותיה
דמאן דמאי למטר חפין ליה
(דע"ל ת"ה). הבהמה
והכלבים. שהשאל
לוקח בהמה או כלים
מתמרי ביום טוב. אנו יוכל
להוליכם אלף למקום
שהבעלים הראשונים
מוחזקין לך שם ואם
עירבו לנפול לו ילמינו לא
לדורם (ש"ב פ"ד) ואם לא
עירב לו לא אפילו לכל רוח
העיר (דע"ל פ"ד) כשם שער
אדם יכול ללך ביו"ט אלף
עד מחוץ שבת, כך בהמות
איהן יכולין ללך חוץ
למחוס. וכלו נמי אין לו
רשות לשגרם חוץ למחוס
(האורח ח"א פ"י ט"ו).
אין משקין ושוהבין.
דך השקות בהמה לפי
שטייה שמה שנה
לפסטי (ש"ב פ"ד)
אורחא מילתא נקט
(ק"ה). את המדבריות.
הביתיות מלפניהן, וכן
שעויות חפשי ממד' הנה
במון התמוס (שם ק"ה).
פצעילי תמרה. ממרים
הנקמטין קודם שיתב
וינסין אורחם נפלים
שעויות מלפניהן וכן
ממשלות מלפניהן, וכן
לאכול מהן קודם שישקן,
מי מודה בהן דמקומין הן
בגרויות וליקומין או לא
(שבת פ"ה).

מוסף תוספות

א. שאומר מנה זו את
לפלוני וזנה זו לפלוני
היה זה לבניה כמכוח חוק.
ב. כלי מחבירו.
ב. ע"ש דאמר ר' יוחנן
הדור הוא כרגלי השואל.
ג. דעת המשאל
והשואל בכך. ע"ש.
ד. א"ע שדעת בעל
הבית בכך אין דעת
האורחים שומכ בכך לפי
ב"ע"ש וירעם אי זו מנה
יחד לכל אחד ואחד
מהם. שם. ה. הא עירב
אורו שורו מופקדון או לא
מביאין אורח דברגלי הן.
רש"י. א. אותם שגושין מולוכין והן מתבשלות מאלהן. ר"ש שנת מה: ד"ה פלע"ל. א. מלשון המפצע וזתי שורו
מפצעין החמרים כדי להבשיל. רש"י. ב. ולאחר פצועין מתקלקלין, ולפיכך היה כבוד לדמותם לגרוגות וצמקום, ואפ"ה
אמר ל"י רבי שאין דומין לגרוגות וצמקום דהן מתקלקלים ביותר והחורין ומשביחין. שם. ט. שהיו מתחלה ראוין לאכילה
והוא דחה אותם בידים לייבשן ושוב אינן ראוין עד שייבשו. ש"ט. י. ואיכא דאכיל מיניהו. שם.

מי שזמן אללו אורחים. מעיר אחרת ויצאו אללו על ידי ערוז: לא יוליכו. לאחר סעודה מנות צידם לצימם לסעודה הלילה: אלף אס כן
וכה להם. ע"י אחר: מנוחיהם מערב י"ט. שמשכסם בעל הצית זה לאדם אחר במשיכה ואמר לו זכה במנות הללו לפלוני ולפלוני דוכין
לו לאדם שלא בפניו והיו שלהם מצעוד יוס לילך כרגליהם: ג' אס הכניס בנשות. שורו וקדומיו ופירותיו לחצר חבירו בעל חצר
חיוב צדוקין ורישא דהך מתני' צדוק קאמר דכי אמר ליה עול עול ואנטר קאמר ליה: לימא. הך פלוגתא דהכא כי הך אולא משום
דאמר רב הלכה כרבנן דקיימי
ברשותיה לענין שמירה הוא הדין
למחומין: אמר לך רב. צהך אלא
דלמרי אפי' לרבי דלילו רבי לא פליג
אלף צלח פריש אלף עול סתמא
אמר ליה וסבר רבי עול ואנטר את
קאמר ליה אלף מפקיד פירות דהכא
לאו בסתמא עסקין אלף צדקיל
לנתיבותא: ושמואל אמר אלא דאמרי.
בהא אפי' לרבנן עד כאן לא קאמרי
רבנן התם דקיימי ברשות בעל חצר
אלף לענין שמירה דכין דסבירא להו
דמסתמא עול ואנטר לך קאמר ליה
כ"ש דבעל השור מינח ינחא ליה
דמוקיע שורו ברשותו דבעל חצר
לשמרו דאי מויק הא' שור לבעל חצר
לא מיחייב עליה אלף הכא לענין
תחומין מי נחמא ליה לאיניש כו': סגן
ואם ערב הוא פירותיו כמנו. אלמא
כרגלי המפקיד נינהו: שיחד לו קין
וי"ט. דאושליה ביתא הלך ברשות
המפקיד הן אלף הכא דמשקן שומר
וקבל עליו שמירתה הרי הן כרגליו:
א"כ"י זכה. וכי זכה מיהא מוליכין
והרי צדו הופקדו לאחר זכיה וש"מ
כרגלי המפקיד הן: וזה שאני. שהרי
כל עצמו לא עשה אלף להוליאו
בשזיתו ולהעמידו בשזיתו שלהן
וצרשותן: סלף צברא צברא דדשא.
צבית אוספיזיניה שנתנו לו ערבי
העיר מצעוד יוס והוא היה בן עיר
אחרת שמערבין לו לצוא לכאן: ה"ג
א"ל אס אס תליס זיל שקיל ואי
אינוה סלו לך. לנררך לא משקול
להוליכך לעירך ולקמיה מפרש
טעמא ואזיל: שאני עברא דדשא.
לומר שאני הכא דלתינהו איהו
גופיה צברא דדשא והס לא קלוהו
מזלו לשמרו דכמי שיחד לו קין
זוית דמי: א"ל רב סלף לרב אפי'
ואי אינוה סלו ליה לא שקיל והאמר
שמואל שור של פטם הרי הוא כרגלי
כל אדם. אלמא כיון דלוקמיה
בנחשצבו ברשות כל מי שיקנהו
מותר הקונה להוליכו למקומו והכא
נמי הא ברשותיה אוקמיה במחשצבו
ברשות כל מי שיקנהו: א"ל רבינא
לרב אפי' ולי אינוה סלו ליה לא
שקיל והא"ר יוחנן הלכה כר' דוסא.
דאמר הרי הוא כרגלי הרועה אלמא
כיון דאין רועה צעיר אלף הוא ואין
סעדי דכל מי שיש לו בהמה דעמו
שתהא כרגליו אמרינן צמריה אולה וכל
שכן האף דלוקמיה צדדיה ברשותיה
אלף כהן רב חנה צד רבינא כו'.
בשמיות חולין (חולין פ"ד נ"ה). צבר כיון
שאר עסקין: וה"ק ליה. רב הונא: אי
אתה לא היה דעתך לכך והס אינם
ושוחטין אס המדבריות. משום מוקפה
מני מי מותרת ומי אסורה נקט אורחיה
שזהו נדבך יותר מדאי צבר: ונכנסות.
לישוב: צבועה. צמחשון: פלעילי תמרה.
ממרים שאין מתבשלות צלילן לעולם
וגודרין אותן מהאילן ועושין להן חתלות
הן כלי כפות תמרים וכוסין לתוכן ומתבשלות:
מהו. לאכול מהן ביום טוב:
אלף

מי שזמן אצלו אורחים לא יוליכו בידם
מנות אלא אם כן זכה להם מנותיהם מערב
וי"ט: ג' אס אתמר המפקיד פירות אצל חבירו
רב אמר כרגלי מי שהפקידו לו ושמואל
אמר כרגלי המפקיד לימא רב ושמואל
דאודו למעמייהו דתנן: אס הכניס ברשות
בעל החצר חיוב רבי אומר לעולם אינו חיוב
עד שיקבל עליו בעל הבית לשמור ואמר
רב הונא אמר רב הלכה כדברי חכמים
ושמואל אמר רב הלכה כרבי לימא רב דאמר
כרבנן ושמואל דאמר כרבי אמר לך רב אנא
דאמרי אפי' לרבי עד כאן לא קאמר רבי התם
אלא דבסתמא לא קביל עליה נתיבותא אבל
הכא הא קביל עליה נתיבותא ושמואל אמר
אנא דאמרי אפי' לרבנן עד כאן לא קאמרי
רבנן התם אלא דניחא ליה לאיניש דניקום
תוריה ברשותיה דבעל חצר דאי מויק ליה
לא מיחייב אבל הכא מי נחמא ליה לאיניש
דליקום פיריה ברשותיה דחבריה תנן ואם
ערב הוא פירותיו כמנוהו ואי אמרת כרגלי
מי שהפקידו אצלו כי ערב הוא מאי הוי
אמר רב הונא אמרי בי רב יבגון שיחד לו
קין זוית ת"ש מי שזמן אצלו אורחים לא יוליכו בידם מנות אלא אם כן זכה להם
מנותיהם מערב י"ט ואי אמרת כרגלי מי שהפקידו אצלו כי זכה להם ע"י
אחר מאי הוי ה"ג כיון שזכה להם ע"י אחר כמי שיחד לו קין זוית דמי
ואיבעית אימא זכה שאני רב חנה בר הנילאי תלא בשרא בעברא דדשא
אתא לקמיה דרב הונא א"ל אי את תלית זיל שקיל ואי אינוה תלו לך
לא תשקול ואי איהו תלא מי שקיל והא רב הונא תלמיד דרב הוה ואמר
רב כרגלי מי שהפקידו אצלו שאני עברא דדשא דכמי שיחד לו קין זוית
דמי א"ל רב הלל לרב אשי ואי אינוה תלו ליה לא שקיל והאמר שמואל שור
של פטם הרי הוא כרגלי כל אדם א"ל רבינא לרב אשי ואי אינוה תלו ליה לא
שקיל והאמר רב רב חנה בר א"ר יוחנן הלכה כר' דוסא א"ל רב אשי לרב
כהנא ואי אינוה תלו ליה לא שקיל והתנן: הבהמה והכלים כרגלי הבעלים אלא
שאני רב חנה בר הנילאי דגברא רבה הוא וסריד בשמעתיה וה"ק ליה אי את
תלית אית לך סימנא בגווייה ולא מסחת דעתך מניה זיל שקול ואי אינוה תלו לך
מסחת דעתך ולא תשקול: בתנן: אין משקין ושוהבין את המדבריות
אבל משקין ושוהבין את הבייתות אלו הן בייתות הלנות בעיר מדבריות
הלנות באפר: ג' למה לי למימר משקין ושוהבין מילתא אגב אורחיה
קמ"ל דלשקין אינוש בהמתו והדר לשחוט משום סרסא דמושכא ת"ר
ואלו הן מדבריות ואלו הן בייתות מדבריות כל שיוצאות בפסח ורועות
באפר ונכנסות ברביעה ראשונה ואלו הן בייתות כל שיוצאות ורועות חוץ
לתחום ובאות ולנות בתוך התחום רבי אומר אלו ואלו בייתות הן אלא
אלו הן מדבריות כל שיוצאות ורועות באפר ואין נכנסות לישוב לא בימות
החמה ולא בימות הגשמים ומי אית ליה לרבי מוקצה והא בעא מיניה
ר' שמעון בר רבי מרבי פ' פצעילי תמרה לר"ש מהו א"ל אין מוקצה לר"ש
אלף

הדרן עלך משילין וסליקא לה מסכת ביצה

הוא, אי איהו תלא גלי דעתיה דכי יחוב סימנא שקיל ליה ולא מסח דעתיה, ואי אינוה תלו חייש דלמא מחלפי ליה (ב) ומסח
דעתיה מיניה. מי שיומן אצלו אורחים לא יוליכו בידם מנות אלא אם כן זכה להן במנותיהן מערב י"ט. ש. [מתני' אין משקין ושוהבין
המדבריות אבל משקין ושוהבין את הבייתות. למה לי למיתנא משקין, מילתא אגב אורחיה קמ"ל דלשקין אינוש והדר
לשחוט, מיט דכי יחוב סימנא ומשכא (ג). ת"ר אלו הן מדבריות שיוצאות ורועות באפר] [ב]פסח ונכנסות ברביעה
ראשונה. [בייתות שיוצאות ורועות חוץ לתחום בייתות ובאות חוץ לתחום. ר' אומר אילו ואלו בייתות הן מדבריות
ואלו הן מדבריות, והא בעא מיניה ר' שמעון בר' מר' פצעילי תמרה לר' שמעון מהו, ואמר ליה אין מוקצה לר' שמעון
אלף

הוא, אי איהו תלא גלי דעתיה דכי יחוב סימנא שקיל ליה ולא מסח דעתיה, ואי אינוה תלו חייש דלמא מחלפי ליה (ב) ומסח
דעתיה מיניה. מי שיומן אצלו אורחים לא יוליכו בידם מנות אלא אם כן זכה להן במנותיהן מערב י"ט. ש. [מתני' אין משקין ושוהבין
המדבריות אבל משקין ושוהבין את הבייתות. למה לי למיתנא משקין, מילתא אגב אורחיה קמ"ל דלשקין אינוש והדר
לשחוט, מיט דכי יחוב סימנא ומשכא (ג). ת"ר אלו הן מדבריות שיוצאות ורועות באפר] [ב]פסח ונכנסות ברביעה
ראשונה. [בייתות שיוצאות ורועות חוץ לתחום בייתות ובאות חוץ לתחום. ר' אומר אילו ואלו בייתות הן מדבריות
ואלו הן מדבריות, והא בעא מיניה ר' שמעון בר' מר' פצעילי תמרה לר' שמעון מהו, ואמר ליה אין מוקצה לר' שמעון
אלף

גה א מיי פ"ה מהל'
י"ט הלכה יג טו"ע
א"ח ס' שזו ספק ז'
ב"ב ב' מיי פ"ה מהל' נוק'
ממון הלכה יד ופ"ו
הלכה ה' סגן עשין סו
טור ש"ע ח"מ ס'מנ שגז
ספק א' וס'מנ שגז ספק
ה ע"י צה"ג ס'מנ רלא
ספק ג'
ג ג מיי פ"ה מהלסת
י"ט הלכה יג טו"ע
א"ח ס' שזו ספק ז'
ב"ב ב' מיי פ"ה מהל'
ממון הלכה יד ופ"ו
הלכה ה' סגן עשין סו
טור ש"ע ח"מ ס'מנ שגז
ספק א' וס'מנ שגז ספק
ה ע"י צה"ג ס'מנ רלא
ספק ג'
ג ג מיי פ"ה מהלסת
י"ט הלכה יג טו"ע
א"ח ס' שזו ספק ז'
ב"ב ב' מיי פ"ה מהל'
ממון הלכה יד ופ"ו
הלכה ה' סגן עשין סו
טור ש"ע ח"מ ס'מנ שגז
ספק א' וס'מנ שגז ספק
ה ע"י צה"ג ס'מנ רלא
ספק ג'

רבינו הנגאל

אתמר המפקיד פירות
אצל חבירו, רב אמר כרגלי
המפקיד אצלו ושמואל
כרגלי המפקיד. לימא אודו
למפקידו דתנן בב"ק
בפרק שור שנחמ את
הפדה, אס הכניס ברשות,
בעל חצר חיוב, רבי אומר
בכולן אינו חיוב עד
שיקבל עליו בעל הבית
לשמור, ואיתמר אמר רב
הונא אמר רב הלכה
כמכוסים, ושמואל אמר
הלכה כרבי, אמר לך רב
אנא דאמרי אפילו ל' עד
כאן כו', וכבר פירשנוהו
במקומו. והא דתנן אס
עירב פירותיו כמנוהו,
דשעמינה מניה כרגלי
המפקיד, אוקמה רב
בירידתן לתן [קין וזית] ולא
קובל לריות מופקדון
אצלו, לפיכך ברשות
בעליו עומדין. רב אמר רב
הונא, תלא בשרא דדשא
למישקליה ולמילוי היים
בתחום שלי, א"ל אי את
תלית ליה בעברא דדשא
מוכחא מילתא דלא
אפקדמיה לגבי מריה
דבריא, ואנ"ש דאמר רב
כרגלי המפקיד אצלו בכי
הא גונא מודי רב דהוא
כרגלי המפקיד, ואי את
אפקדמיה גביוהו אינוה
תלו לא תשקול. ואקשינן
וכי האי גונא אי אינוה
תלו, והאמר שמואל שור
של פטם כרגלי כל אדם,
דכין דמכריז עליה כל
אדם דעתיה עליה, וכ"ש
זה שכבר קנה. א"ל רבינא
לרב אשי (א) ואי הוה איהו
תלי שקיל, והא"ר יוחנן
הלכה כר' דוסא דאמר
הלוקח בהמה מחבירו
מיעיר"ס א"ע"פ שלא נחנה
לרועה אלא ביו"ט הרי
הוא כרגלי הרועה,
ואוקימנא ברועה אחד.
א"ל רב אשי לרב כהנא ואי
אינוה תלו לא שקיל, והתנן
השואל כלי מחבירו מערב
י"ט כרגלי השואל, הנה
א"ע"פ שתן ברשות
המשאל כרגלי השואל הן.
ואסיקנא אלא רב הונא הכי
קאמר, רב חנא בר חנילאי
גברא וטרדי בשמעתיה

(א) נראה דל"ל ואי אינוה סלו ליה לא שקיל. (ב) נראה דכתיב ז"ל סיל כיון דמסח דעתיה מיניה אסור משום תחומין וכן פי' הרב המאירי ז"ל בשם המפרשים ז"ל אפילו דמיון על רבינו ז"ל (א) כ"ה ג"י ה"ח"ף ז"ל וע"י ש"ך י"ד ס'מנ ל"ט ס'ק ל"ב.